

6.Sınıf Sosyal Bilgiler Konu Özetleri

Ünite 6

: Yönetime Katılıyorum

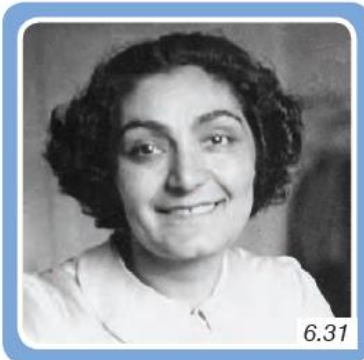
Konu

: Toplumsal Hayatta Kadının Yeri

Türk kadınları, ilk Türk devletlerinde olduğu gibi Kurtuluş Savaşı yıllarında da önemli görevler üstlenmiştir. Erkekler cephede düşmanla mücadele ederken Türk kadınları onlara cephe arkasında destek vermiştir. Türk kadını yeri geldiğinde evin geçimini ve çocukların bakımını üstlenmiş, yeri geldiğinde cepheye silah ve cephane taşımıştır. Ayrıca cephe gerisinde askerlerin sağlık, beslenme ve giyinme ihtiyaçlarının karşılamasına da yardımcı olmuştur. Şerife Bacı, Halime Çavuş, Nezahat Onbaşı, Gördesli Makbule, Tayyar Rahmiye Millî Mücadele Dönemi'nde düşmana karşı savaşan kadın kahramanlarımıza örnektir. Millî Mücadele'nin kazanılmasında önemli rolü olan bu kadın kahramanlarımızı ve daha nicelerini saygıyla anmak, onların hatıralarına sahip çıkmak her vatandaşın sorumluluğudur.

Cumhuriyet kurulduktan sonra Mustafa Kemal Atatürk, Türk kadınının sosyal, ekonomik ve siyasal haklara kavuşması için bazı çalışmalar yapmıştır. 17 Şubat 1926 yılında Türk Medeni Kanunu kabul edilmiş ve Türk kadını, sosyal ve ekonomik haklara sahip olmuştur. Bu kanuna göre resmî nikah zorunlu hâle getirilmiş, erkeklere tanındığı gibi kadınlara da boşanma hakkı tanınmıştır. Aynı kanunla miras konusunda kadın ve erkek eşit hâle gelmiş, kadınlar istedikleri mesleği seçme ve istedikleri meslekte çalışma hakkına kavuşmuştur.

Türk kadınına ülke yönetiminde görev alabilmesini sağlayan siyasi haklar yine Mustafa Kemal Atatürk'ün öncülüğünde verilmiştir. Kadınlara sırasıyla 1930 yılında belediye seçimlerine katılma hakkı, 1933 yılında muhtarlık seçimlerine katılma hakkı ve 1934 yılında milletvekili seçme ve seçilme hakkı tanınmıştır.

Türkiye'nin ilk kadın avukatı
Süreyya Ağaoğlu

Türkiye'nin ilk kadın bakanı
Türkan Akyol

Türkiye'nin ilk kadın muhtarı
Gül Esin

Toplumsal yaşamda iş, meslek edinme, yönetme gibi alanlarda kadınlara, çocuklara, engellilere ayrıcalık tanımaya pozitif ayrımcılık denir. Merdivenleri kullanamayan engelli bireyler için havaalanlarında, metro istasyonlarında, kamu kuruluşlarında yalnızca engellilerin kullanabileceği asansörler vardır. Bu uygulama, engellilere yönelik pozitif ayrımcılığa bir örnektir. Haberde de okuduğunuz gibi ülkemizin çeşitli yerlerinde kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık uygulamaları yapılmaktadır. Bu durum toplumsal hayatta kadına verilen değeri göstermektedir. Aşağıda, ülkemizde kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık uygulamalarına örnekler verilmiştir.

- Ülkemizde kadınların çalışma hayatından kopmadan annelik görevlerini yerine getirebilmeleri için doğumdan önce ve doğumdan sonra ücretsiz izin hakları vardır. Aynı zamanda çocukları 6 yaşına girene kadar kadınlara yarı zamanlı olarak çalışma hakkı tanınmıştır.
- Ülkemizde kadınlar, erkeklerden daha önce emekli olma hakkına sahiptir.
- Ülkemizde toplu taşıma araçlarında erkek yolcular, ayakta seyahat eden kadın yolculara yer vermektedir.
- Okuma yazma bilmeyen kadınlara yönelik okuma yazma kampanyaları düzenlenmektedir.

Günümüzde çok sayıda kadın bir işte çalışarak ev ekonomisine katkıda bulunmakta, hemen hemen istediği her mesleği yapabilmektedir. Örneğin yönetici olarak şirketlerde, öğretmen olarak okullarda, şoför olarak belediye otobüslerinde çalışabilmektedir. Ülkemizde kadınların çalışma hayatına katılması için bazı çalışmalar yapılmaktadır.

Bireylere cinsiyetlerinden dolayı toplumda adaletsiz bir şekilde davranılmasına cinsiyet ayrımcılığı adı verilir. Ülkemizde ve dünyada kadınların genellikle şoförlük, futbol hakemliği, yöneticilik vb. meslekleri yapması toplum tarafından uzun yıllar yadırganmıştır. Bu durum, cinsiyet ayrımcılığına örnektir. Bireylere cinsiyetlerinden dolayı ayrımcılık yapılmamalı, kadın ve erkek her bireyin eşit haklara sahip olduğu unutulmamalıdır.

Kadına yönelik şiddet toplum tarafından kabul görmeyen bir durumdur. İnsanların bedenlerine yönelik her türlü saldırı fiziksel şiddet olarak adlandırılır. Toplumda kadınlara şiddet içeren davranışlarda bulunulması asla kabul edilemez. Anayasamıza göre herkesin kişi dokunulmazlığı hakkı bulunmaktadır. Şiddetin söz konusu olduğu bir durumla karşılaşırsa bu durum hemen en yakında bulunan güvenlik güçlerine bildirilmelidir.

Şiddet denilince yalnızca fiziksel şiddetten bahsedilmemektedir. Fiziksel şiddetin yanı sıra psikolojik ve ekonomik şiddet de söz konusu olabilmektedir. Psikolojik şiddet aynı zamanda duygusal şiddet olarak da adlandırılır. Psikolojik şiddet, bireyin ruh sağlığı ve duygularında kalıcı izler bırakabilir.

Bireylerin yaşamlarını sürdürmek için ihtiyaç duyduğu ekonomik olanaklardan mahrum bırakılmasına, ekonomik kaynakların bireyin üzerinde bir yaptırım ve kontrol aracı olarak kullanılmasına **ekonomik şiddet** adı verilir. Ekonomik şiddet bireyin yaşam koşullarını zorlaştırır.

Geçmişten günümüze kadınlar, toplumsal hayatın her alanında önemli bir yere sahip olmuştur. Türk kadınları her zaman toplumun tüm kesimlerinde değerli görevler üstlenmiş ve önemli konumlarda bulunmuştur (Görsel 6.38, 6.39 ve 6.40).

*Kara Fatma (Fatma Seher Erden)
Kurtuluş Savaşı'nın kadın
kahramanlarından biridir.*

*Halide Edip Adıvar ülkemizin
yetiştirdiği önemli yazarlardan
birdir.*

*Canan Dağdeviren dünyaca
tanınan önemli fizik
mühendislerinden biridir.*